

TRATATUL PRIVIND UNIUNEA EUROPEANĂ
(VERSIUNE CONSOLIDATĂ)

PREAMBUL

MAIESTATEA SA REGELE BELGIENILOR, MAIESTATEA SA REGINA DANEMARCEI, PREȘEDINTELE REPUBLICII FEDERALE GERMANIA, PREȘEDINTELE REPUBLICII ELENE, MAIESTATEA SA REGELE SPANIEI, PREȘEDINTELE REPUBLICII FRANCEZE, PREȘEDINTELE IRLANDEI, PREȘEDINTELE REPUBLICII ITALIENE, ALTEȚA SA REGALĂ MARELE DUCE DE LUXEMBURG, MAIESTATEA SA REGINA ȚĂRILOR DE JOS, PREȘEDINTELE REPUBLICII PORTUGHEZE, MAIESTATEA SA REGINA REGATULUI UNIT AL MARII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD ⁽¹⁾,

DECIȘI să parcurgă o nouă etapă în procesul de integrare europeană inițiat prin constituirea Comunităților Europene,

INSPIRÂNDU-SE din moștenirea culturală, religioasă și umanistă a Europei, din care s-au dezvoltat valorile universale care constituie drepturile inviolabile și inalienabile ale persoanei, precum și libertatea, democrația, egalitatea și statul de drept,

REAMINTIND importanța istorică a sfârșitului divizării continentului european și necesitatea stabilirii unor baze solide pentru arhitectura Europei viitoare,

CONFIRMÂND atașamentul lor față de principiile libertății, democrației și respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale, precum și ale statului de drept,

CONFIRMÂND atașamentul lor față de drepturile sociale fundamentale definite în Carta socială europeană, semnată la Torino, la 18 octombrie 1961, și în Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor din 1989,

HOTĂRÂȚI să întărească solidaritatea dintre popoarele lor, respectând totodată istoria, cultura și tradițiile acestora,

HOTĂRÂȚI să consolideze caracterul democratic și eficacitatea funcționării instituțiilor, pentru a le permite acestora să-și îndeplinească mai bine, într-un cadru instituțional unic, misiunile care le sunt încredințate,

HOTĂRÂȚI să-și consolideze economiile naționale, să asigure convergența acestora, precum și să stabilească o uniune economică și monetară care presupune, conform dispozițiilor prezentului tratat și ale Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, o monedă unică și stabilă,

DECIȘI să promoveze progresul economic și social al popoarelor lor, ținând seama de principiul dezvoltării durabile și în cadrul realizării pieței interne, al consolidării coeziunii și protecției mediului, precum și să pună în aplicare politici care asigură progrese concomitente în domeniul integrării economice și în celelalte domenii,

⁽¹⁾ Republica Bulgaria, Republica Cehă, Republica Estonia, Republica Cipru, Republica Letonia, Republica Lituania, Republica Ungară, Republica Malta, Republica Austria, Republica Polonă, România, Republica Slovenia, Republica Slovacă, Republica Finlanda și Regatul Suediei au devenit ulterior membre ale Uniunii Europene.

HOTĂRĂȚI să instituie o cetățenie comună pentru resortisanții țărilor lor,

HOTĂRĂȚI să pună în aplicare o politică externă și de securitate comună, inclusiv definirea treptată a unei politici de apărare comune, care ar putea conduce la o apărare comună, în conformitate cu dispozițiile articolului 42, consolidând astfel identitatea Europei și independența acesteia în vederea promovării păcii, securității și progresului în Europa și în întreaga lume,

HOTĂRĂȚI să faciliteze libera circulație a persoanelor, asigurând totodată siguranța și securitatea popoarelor lor, prin instaurarea unui spațiu de libertate, securitate și justiție în conformitate cu dispozițiile prezentului tratat și ale Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene,

HOTĂRĂȚI să continue procesul de creare a unei uniuni din ce în ce mai strânse între popoarele Europei, în care deciziile să fie luate cât mai aproape posibil de cetățeni, în conformitate cu principiul subsidiarității,

ÎN PERSPECTIVA etapelor următoare care vor trebui parcurse pentru ca integrarea europeană să progreseze,

AU DECIS să instituie o Uniune Europeană și, în acest sens, au desemnat drept plenipotențari:

(lista plenipotențiarilor nu este reprodusă)

CARE, după ce au făcut schimb de depline puteri, găsite în bună și cuvenită formă, convin cu privire la următoarele dispoziții:

TITLUL I DISPOZIȚII COMUNE

Articolul 1 (ex-articolul 1 TUE) ⁽¹⁾

Prin prezentul tratat, ÎNALTELE PĂRȚI CONTRACTANTE instituie între ele o UNIUNE EUROPEANĂ, denumită în continuare „Uniune”, căreia statele membre îi atribuie competențe pentru realizarea obiectivelor lor comune.

Prezentul tratat marchează o nouă etapă în procesul de creare a unei uniuni tot mai profunde între popoarele Europei, în cadrul căreia deciziile se iau cu respectarea deplină a principiului transparenței și cât mai aproape cu putință de cetățeni.

Uniunea se întemeiază pe prezentul tratat și pe Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumite în continuare „tratatele”). Aceste două tratate au aceeași valoare juridică. Uniunea se substituie Comunității Europene și îi succedă acesteia.

⁽¹⁾ Această trimitere are caracter indicativ. Pentru informații detaliate, a se vedea tabelele de corespondență între vechea și noua numerotare a tratatelor.

Articolul 2

Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între femei și bărbați.

Articolul 3

(ex-articolul 2 TUE)

- (1) Uniunea urmărește să promoveze pacea, valorile sale și bunăstarea popoarelor sale.
- (2) Uniunea oferă cetățenilor săi un spațiu de libertate, securitate și justiție, fără frontiere interne, în interiorul căruia este asigurată libera circulație a persoanelor, în corelare cu măsuri adecvate privind controlul la frontierele externe, dreptul de azil, imigrarea, precum și prevenirea criminalității și combaterea acestui fenomen.
- (3) Uniunea instituie o piață internă. Aceasta acționează pentru dezvoltarea durabilă a Europei, întemeiată pe o creștere economică echilibrată și pe stabilitatea prețurilor, pe o economie socială de piață cu grad ridicat de competitivitate, care tinde spre ocuparea deplină a forței de muncă și spre progres social, precum și pe un nivel înalt de protecție și de îmbunătățire a calității mediului. Aceasta promovează progresul științific și tehnic.

Uniunea combate excluziunea socială și discriminările și promovează justiția și protecția sociale, egalitatea între femei și bărbați, solidaritatea între generații și protecția drepturilor copilului.

Aceasta promovează coeziunea economică, socială și teritorială, precum și solidaritatea între statele membre.

Uniunea respectă bogăția diversității sale culturale și lingvistice și veghează la protejarea și dezvoltarea patrimoniului cultural european.

- (4) Uniunea instituie o uniune economică și monetară a cărei monedă este euro.
- (5) În relațiile sale cu restul comunității internaționale, Uniunea își afirmă și promovează valorile și interesele și contribuie la protecția cetățenilor săi. Aceasta contribuie la pacea, securitatea, dezvoltarea durabilă a planetei, solidaritatea și respectul reciproc între popoare, comerțul liber și echitabil, eliminarea sărăciei și protecția drepturilor omului și, în special, a drepturilor copilului, precum și la respectarea strictă și dezvoltarea dreptului internațional, inclusiv respectarea principiilor Cartei Organizației Națiunilor Unite.
- (6) Uniunea își urmărește obiectivele prin mijloace corespunzătoare, în funcție de competențele care îi sunt atribuite prin tratate.

Articolul 4

- (1) În conformitate cu articolul 5, orice competență care nu este atribuită Uniunii prin tratate aparține statelor membre.
- (2) Uniunea respectă egalitatea statelor membre în raport cu tratatele, precum și identitatea lor națională, inerentă structurilor lor fundamentale politice și constituționale, inclusiv în ceea ce privește autonomia locală și regională. Aceasta respectă funcțiile esențiale ale statului și, în special, pe cele care au ca obiect asigurarea integrității sale teritoriale, menținerea ordinii publice și apărarea securității naționale. În special, securitatea națională rămâne responsabilitatea exclusivă a fiecărui stat membru.
- (3) În temeiul principiului cooperării loiale, Uniunea și statele membre se respectă și se ajută reciproc în îndeplinirea misiunilor care decurg din tratate.

Statele membre adoptă orice măsură generală sau specială pentru asigurarea îndeplinirii obligațiilor care decurg din tratate sau care rezultă din actele instituțiilor Uniunii.

Statele membre facilitează îndeplinirea de către Uniune a misiunii sale și se abțin de la orice măsură care ar putea pune în pericol realizarea obiectivelor Uniunii.

Articolul 5

(ex-articolul 5 TCE)

- (1) Delimitarea competențelor Uniunii este guvernată de principiul atribuirii. Exercițarea acestor competențe este reglementată de principiile subsidiarității și proporționalității.
- (2) În temeiul principiului atribuirii, Uniunea acționează numai în limitele competențelor care i-au fost atribuite de statele membre prin tratate pentru realizarea obiectivelor stabilite prin aceste tratate. Orice competență care nu este atribuită Uniunii prin tratate aparține statelor membre.
- (3) În temeiul principiului subsidiarității, în domeniile care nu sunt de competența sa exclusivă, Uniunea intervine numai dacă și în măsura în care obiectivele acțiunii preconizate nu pot fi realizate în mod satisfăcător de statele membre nici la nivel central, nici la nivel regional și local, dar datorită dimensiunilor și efectelor acțiunii preconizate, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii.

Instituțiile Uniunii aplică principiul subsidiarității în conformitate cu Protocolul privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității. Parlamentele naționale asigură respectarea principiului subsidiarității, în conformitate cu procedura prevăzută în respectivul protocol.

- (4) În temeiul principiului proporționalității, acțiunea Uniunii, în conținut și formă, nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor tratatelor.

Instituțiile Uniunii aplică principiul proporționalității în conformitate cu Protocolul privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității.

Articolul 6

(ex-articolul 6 TUE)

(1) Uniunea recunoaște drepturile, libertățile și principiile prevăzute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene din 7 decembrie 2000, astfel cum a fost adaptată la 12 decembrie 2007, la Strasbourg, care are aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor.

Dispozițiile cuprinse în Cartă nu extind în niciun fel competențele Uniunii astfel cum sunt definite în tratate.

Drepturile, libertățile și principiile prevăzute în Cartă se interpretează în conformitate cu dispozițiile generale din titlul VII al Cartei privind interpretarea și punerea sa în aplicare și cu luarea în considerare în mod corespunzător a explicațiilor menționate în Cartă, care prevăd izvoarele acestor dispoziții.

(2) Uniunea aderă la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Competențele Uniunii, astfel cum sunt definite în tratate, nu sunt modificate de această aderare.

(3) Drepturile fundamentale, astfel cum sunt garantate prin Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și astfel cum rezultă din tradițiile constituționale comune statelor membre, constituie principii generale ale dreptului Uniunii.

Articolul 7

(ex-articolul 7 TUE)

(1) La propunerea motivată a unei treimi din statele membre, a Parlamentului European sau a Comisiei Europene și cu aprobarea Parlamentului European, Consiliul, hotărând cu o majoritate de patru cincimi din membrii săi, poate să constate existența unui risc clar de încălcare gravă a valorilor prevăzute la articolul 2, de către un stat membru. Înainte de a proceda la această constatare, Consiliul audiază statul membru în cauză și îi poate adresa recomandări, hotărând după aceeași procedură.

Consiliul verifică cu regularitate dacă motivele care au condus la această constatare rămân valabile.

(2) Consiliul European, hotărând în unanimitate la propunerea unei treimi din statele membre sau a Comisiei Europene și cu aprobarea Parlamentului European, poate să constate existența unei încălcări grave și persistente a valorilor prevăzute la articolul 2, de către un stat membru, după ce a invitat acel stat membru să-și prezinte observațiile.

(3) În cazul în care a fost făcută constatarea menționată la alineatul (2), Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate decide să suspende anumite drepturi care îi revin statului membru în cauză în urma aplicării tratatelor, inclusiv dreptul de vot în Consiliu al reprezentantului guvernului acelui stat membru. Procedând în acest fel, Consiliul ține seama de eventualele consecințe ale unei astfel de suspendări asupra drepturilor și obligațiilor persoanelor fizice și juridice.

Obligațiile care îi revin statului membru în cauză în temeiul tratatelor rămân obligatorii în orice situație pentru statul membru respectiv.

(4) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate decide ulterior să modifice sau să revoce măsurile luate în temeiul alineatului (3), ca răspuns la modificarea situației care l-a determinat să impună măsurile respective.

(5) Modalitățile de vot care, în înțelesul prezentului articol, se aplică Parlamentului European, Consiliului European și Consiliului sunt prevăzute la articolul 354 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 8

(1) Uniunea dezvoltă relații privilegiate cu țările învecinate, în vederea stabilirii unui spațiu de prosperitate și de bună vecinătate, întemeiat pe valorile Uniunii și caracterizat prin relații strânse și pașnice, bazate pe cooperare.

(2) În înțelesul alineatului (1), Uniunea poate încheia acorduri speciale cu țările în cauză. Aceste acorduri pot include drepturi și obligații reciproce, precum și posibilitatea de a realiza acțiuni în comun. Punerea lor în aplicare face obiectul unei concertări periodice.

TITLUL II

DISPOZIȚII PRIVIND PRINCIPIILE DEMOCRATICE

Articolul 9

În toate activitățile sale, Uniunea respectă principiul egalității cetățenilor săi, care beneficiază de o atenție egală din partea instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor sale. Este cetățean al Uniunii orice persoană care are cetățenia unui stat membru. Cetățenia Uniunii nu înlocuiește cetățenia națională, ci se adaugă acesteia.

Articolul 10

(1) Funcționarea Uniunii se întemeiază pe principiul democrației reprezentative.

(2) Cetățenii sunt reprezentați direct, la nivelul Uniunii, în Parlamentul European.

Statele membre sunt reprezentate în Consiliul European de șefii lor de stat sau de guvern și în Consiliu de guvernele lor, care la rândul lor răspund în mod democratic fie în fața parlamentelor naționale, fie în fața cetățenilor lor.

(3) Orice cetățean are dreptul de a participa la viața democratică a Uniunii. Deciziile se iau în mod cât mai deschis și la un nivel cât mai apropiat posibil de cetățean.

(4) Partidele politice la nivel european contribuie la formarea conștiinței politice europene și la exprimarea voinței cetățenilor Uniunii.

Articolul 11

- (1) Instituțiile acordă cetățenilor și asociațiilor reprezentative, prin mijloace corespunzătoare, posibilitatea de a-și face cunoscute opiniile și de a face schimb de opinii în mod public, în toate domeniile de acțiune ale Uniunii.
- (2) Instituțiile Uniunii mențin un dialog deschis, transparent și constant cu asociațiile reprezentative și cu societatea civilă.
- (3) În vederea asigurării coerenței și a transparenței acțiunilor Uniunii, Comisia Europeană procedează la ample consultări ale părților interesate.
- (4) La inițiativa a cel puțin un milion de cetățeni ai Uniunii, resortisanți ai unui număr semnificativ de state membre, Comisia Europeană poate fi invitată să prezinte, în limitele atribuțiilor sale, o propunere corespunzătoare în materii în care acești cetățeni consideră că este necesar un act juridic al Uniunii, în vederea aplicării tratatelor.

Procedurile și condițiile necesare pentru prezentarea unei astfel de inițiative sunt stabilite în conformitate cu articolul 24 primul paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 12

Parlamentele naționale contribuie în mod activ la buna funcționare a Uniunii:

- (a) prin faptul că sunt informate de către instituțiile Uniunii și prin primirea de notificări privind proiectele de acte legislative ale Uniunii în conformitate cu Protocolul privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană;
- (b) prin respectarea principiului subsidiarității în conformitate cu procedurile prevăzute în Protocolul privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității;
- (c) prin participarea, în cadrul spațiului de libertate, securitate și justiție, la mecanismele de evaluare a punerii în aplicare a politicilor Uniunii în acest spațiu, în conformitate cu articolul 70 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, și prin implicarea în controlul politic al Europol și în evaluarea activităților Eurojust, în conformitate cu articolele 88 și 85 din respectivul tratat;
- (d) prin participarea la procedurile de revizuire a tratatelor, în conformitate cu articolul 48 din prezentul tratat;
- (e) prin faptul că sunt informate cu privire la cererile de aderare la Uniune, în conformitate cu articolul 49 din prezentul tratat;
- (f) prin participarea la cooperarea interparlamentară dintre parlamentele naționale și cu Parlamentul European, în conformitate cu Protocolul privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană.

TITLUL III

DISPOZIȚII PRIVIND INSTITUȚIILE

Articolul 13

(1) Uniunea dispune de un cadru instituțional care vizează promovarea valorilor sale, urmărirea obiectivelor sale, susținerea intereselor sale, ale cetățenilor săi și ale statelor membre, precum și asigurarea coerenței, a eficacității și a continuității politicilor și a acțiunilor sale.

Instituțiile Uniunii sunt:

- Parlamentul European;
- Consiliul European;
- Consiliul;
- Comisia Europeană (denumită în continuare „Comisia”);
- Curtea de Justiție a Uniunii Europene;
- Banca Centrală Europeană;
- Curtea de Conturi.

(2) Fiecare instituție acționează în limitele atribuțiilor care îi sunt conferite prin tratate, în conformitate cu procedurile, condițiile și scopurile prevăzute de acestea. Instituțiile cooperează unele cu altele în mod loial.

(3) Dispozițiile referitoare la Banca Centrală Europeană și la Curtea de Conturi, precum și dispozițiile detaliate referitoare la celelalte instituții figurează în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(4) Parlamentul European, Consiliul și Comisia sunt asistate de un Comitet Economic și Social și de un Comitet al Regiunilor, care exercită funcții consultative.

Articolul 14

(1) Parlamentul European exercită, împreună cu Consiliul, funcțiile legislativă și bugetară. Acesta exercită funcții de control politic și consultative, în conformitate cu condițiile prevăzute în tratate. Parlamentul European alege președintele Comisiei.

(2) Parlamentul European este compus din reprezentanții cetățenilor Uniunii. Numărul acestora nu poate depăși șapte sute cincizeci, plus președintele. Reprezentarea cetățenilor este asigurată în mod proporțional descrescător, cu un prag minim de șase membri pentru fiecare stat membru. Niciunui stat membru nu i se atribuie mai mult de nouăzeci și șase de locuri.

Consiliul European adoptă în unanimitate, la inițiativa Parlamentului European și cu aprobarea acestuia, o decizie de stabilire a componenței Parlamentului European, cu respectarea principiilor menționate la primul paragraf.

(3) Membrii Parlamentului European sunt aleși prin vot universal direct, liber și secret, pentru un mandat de cinci ani.

(4) Parlamentul European își alege președintele și biroul dintre membrii săi.

Articolul 15

(1) Consiliul European oferă Uniunii impulsurile necesare dezvoltării acesteia și îi definește orientările și prioritățile politice generale. Acesta nu exercită funcții legislative.

(2) Consiliul European este compus din șefii de stat sau de guvern ai statelor membre, precum și din președintele său și președintele Comisiei. Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate participă la lucrările Consiliului European.

(3) Consiliul European se întrunește de două ori pe semestru la convocarea președintelui său. Atunci când ordinea de zi o impune, membrii Consiliului European pot decide să fie asistați fiecare de un ministru și, în ceea ce îl privește pe președintele Comisiei, de un membru al Comisiei. Atunci când situația o impune, președintele convoacă o reuniune extraordinară a Consiliului European.

(4) Consiliul European se pronunță prin consens, cu excepția cazului în care tratatele dispun altfel.

(5) Consiliul European își alege președintele cu majoritate calificată, pentru o durată de doi ani și jumătate, cu posibilitatea reînnoirii mandatului o singură dată. În caz de împiedicare sau de culpă gravă, Consiliul European poate pune capăt mandatul președintelui în conformitate cu aceeași procedură.

(6) Președintele Consiliului European:

(a) prezidează și impulsionează lucrările Consiliului European;

(b) asigură pregătirea și continuitatea lucrărilor Consiliului European, în cooperare cu președintele Comisiei și pe baza lucrărilor Consiliului Afaceri Generale;

(c) acționează pentru facilitarea coeziunii și a consensului în cadrul Consiliului European;

(d) prezintă Parlamentului European un raport după fiecare reuniune a Consiliului European.

Președintele Consiliului European asigură, la nivelul său și în această calitate, reprezentarea externă a Uniunii în probleme referitoare la politica externă și de securitate comună, fără a aduce atingere atribuțiilor Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate.

Președintele Consiliului European nu poate exercita un mandat național.

Articolul 16

- (1) Consiliul exercită, împreună cu Parlamentul European, funcțiile legislativă și bugetară. Acesta exercită funcții de definire a politicilor și de coordonare, în conformitate cu condițiile prevăzute în tratate.
- (2) Consiliul este compus din câte un reprezentant la nivel ministerial al fiecărui stat membru, împuternicit să angajeze guvernul statului membru pe care îl reprezintă și să exercite dreptul de vot.
- (3) Consiliul hotărăște cu majoritate calificată, cu excepția cazului în care tratatele dispun altfel.
- (4) Începând cu 1 noiembrie 2014, majoritatea calificată se definește ca fiind egală cu cel puțin 55 % din membrii Consiliului, cuprinzând cel puțin cincisprezece dintre aceștia și reprezentând state membre care întrunesc cel puțin 65 % din populația Uniunii.

Minoritatea de blocare trebuie să cuprindă cel puțin patru membri ai Consiliului, în caz contrar se consideră a fi întrunită majoritatea calificată.

Celelalte condiții privind votul cu majoritate calificată sunt stabilite la articolul 238 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

- (5) Dispozițiile tranzitorii privind definiția majorității calificate care se aplică până la 31 octombrie 2014, precum și cele care se vor aplica în perioada 1 noiembrie 2014-31 martie 2017 sunt prevăzute în Protocolul privind dispozițiile tranzitorii.

- (6) Consiliul se întrunește în cadrul diferitelor formațiuni, lista acestora fiind adoptată în conformitate cu articolul 236 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Consiliul Afaceri Generale asigură coerența lucrărilor diferitelor formațiuni ale Consiliului. Acesta pregătește reuniunile Consiliului European și urmărește aducerea la îndeplinire a măsurilor adoptate, în colaborare cu președintele Consiliului European și cu Comisia.

Consiliul Afaceri Externe elaborează acțiunea externă a Uniunii, în conformitate cu liniile strategice stabilite de Consiliul European, și asigură coerența acțiunii Uniunii.

- (7) Un comitet al reprezentanților permanenți ai guvernelor statelor membre răspunde de pregătirea lucrărilor Consiliului.

- (8) Consiliul se întrunește în ședință publică atunci când deliberează și votează un proiect de act legislativ. În acest scop, fiecare sesiune a Consiliului este divizată în două părți, consacrate deliberrărilor privind actele legislative ale Uniunii, respectiv activităților fără caracter legislativ.

- (9) Președinția formațiunilor Consiliului, cu excepția celei Afaceri Externe, este asigurată de reprezentanții statelor membre în cadrul Consiliului după un sistem de rotație egal, în condițiile stabilite în conformitate cu articolul 236 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 17

(1) Comisia promovează interesul general al Uniunii și ia inițiativele corespunzătoare în acest scop. Aceasta asigură aplicarea tratatelor, precum și a măsurilor adoptate de instituții în temeiul acestora. Comisia supraveghează aplicarea dreptului Uniunii sub controlul Curții de Justiție a Uniunii Europene. Aceasta execută bugetul și gestionează programele. Comisia exercită funcții de coordonare, de executare și de administrare, în conformitate cu condițiile prevăzute în tratate. Cu excepția politicii externe și de securitate comune și a altor cazuri prevăzute în tratate, aceasta asigură reprezentarea externă a Uniunii. Comisia adoptă inițiativele de programare anuală și multianuală a Uniunii, în vederea încheierii unor acorduri interinstituționale.

(2) Actele legislative ale Uniunii pot fi adoptate numai la propunerea Comisiei, cu excepția cazului în care tratatele prevăd altfel. Celelalte acte se adoptă la propunerea Comisiei, în cazul în care tratatele prevăd acest lucru.

(3) Mandatul Comisiei este de cinci ani.

Membrii Comisiei sunt aleși pe baza competenței lor generale și a angajamentului lor față de ideea europeană, dintre personalitățile care prezintă toate garanțiile de independență.

Comisia își exercită responsabilitățile în deplină independență. Fără a aduce atingere articolului 18 alineatul (2), membrii Comisiei nu solicită și nu acceptă instrucțiuni din partea niciunui guvern, instituție, organ, oficiu sau agenție. Aceștia se abțin de la orice act incompatibil cu funcțiile lor sau cu îndeplinirea sarcinilor lor.

(4) Comisia numită între data intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona și 31 octombrie 2014 este compusă din câte un resortisant al fiecărui stat membru, inclusiv președintele și Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, care este unul dintre vicepreședinții acesteia.

(5) Începând cu 1 noiembrie 2014, Comisia este compusă dintr-un număr de membri, incluzând președintele și Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, corespunzător cu două treimi din numărul statelor membre, atât timp cât Consiliul European nu decide modificarea acestui număr, hotărând în unanimitate.

Membrii Comisiei sunt aleși dintre resortisanții statelor membre în conformitate cu un sistem de rotație strict egal între statele membre care să reflecte diversitatea demografică și geografică a tuturor statelor membre. Acest sistem se stabilește de către Consiliul European, care hotărăște în unanimitate în conformitate cu articolul 244 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(6) Președintele Comisiei:

(a) definește orientările în cadrul cărora Comisia își exercită misiunea;

(b) decide organizarea internă a Comisiei pentru a asigura coerența, eficacitatea și colegialitatea acțiunilor acesteia;

(c) numește vicepreședinții, alții decât Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, dintre membrii Comisiei.

Un membru al Comisiei își prezintă demisia în cazul în care președintele îi solicită acest lucru. Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate își prezintă demisia, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 18 alineatul (1), în cazul în care președintele îi solicită acest lucru.

(7) Ținând seama de alegerile pentru Parlamentul European și după ce a procedat la consultările necesare, Consiliul European, hotărând cu majoritate calificată, propune Parlamentului European un candidat la funcția de președinte al Comisiei. Acest candidat este ales de Parlamentul European cu majoritatea membrilor care îl compun. În cazul în care acest candidat nu întrunește majoritatea, Consiliul European, hotărând cu majoritate calificată, propune, în termen de o lună, un nou candidat, care este ales de Parlamentul European în conformitate cu aceeași procedură.

Consiliul, de comun acord cu președintele ales, adoptă lista celorlalte personalități pe care le propune pentru a fi numite membri ai Comisiei. Alegerea acestora se efectuează, pe baza sugestiilor făcute de statele membre, în conformitate cu criteriile prevăzute la alineatul (3) al doilea paragraf și la alineatul (5) al doilea paragraf.

Președintele, Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și ceilalți membri ai Comisiei sunt supuși, în calitate de organ colegial, unui vot de aprobare al Parlamentului European. Pe baza acestei aprobări, Comisia este numită de Consiliul European, hotărând cu majoritate calificată.

(8) Comisia, în calitate de organ colegial, răspunde în fața Parlamentului European. Parlamentul European poate adopta o moțiune de cenzură împotriva Comisiei, în conformitate cu articolul 234 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. În cazul în care se adoptă o astfel de moțiune, membrii Comisiei trebuie să demisioneze în mod colectiv din funcțiile lor, iar Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate trebuie să demisioneze din funcțiile pe care le exercită în cadrul Comisiei.

Articolul 18

(1) Consiliul European, hotărând cu majoritate calificată, cu acordul președintelui Comisiei, numește Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate. Consiliul European poate pune capăt mandatului acestuia în conformitate cu aceeași procedură.

(2) Înalțul Reprezentant conduce politica externă și de securitate comună a Uniunii. Acesta contribuie prin propuneri la elaborarea acestei politici și o aduce la îndeplinire în calitate de împuțernicit al Consiliului. Acesta acționează în mod similar și în ceea ce privește politica de securitate și apărare comună.

(3) Înalțul Reprezentant prezidează Consiliul Afaceri Externe.

(4) Întitulul Reprezentant este unul dintre vicepreședinții Comisiei. Acesta asigură coerența acțiunii externe a Uniunii. Acesta este însărcinat, în cadrul Comisiei, cu responsabilitățile care îi revin acesteia din urmă în domeniul relațiilor externe și cu coordonarea celorlalte aspecte ale acțiunii externe a Uniunii. În exercitarea acestor responsabilități în cadrul Comisiei, și numai cu privire la aceste responsabilități, Întitulul Reprezentant se supune procedurilor care reglementează funcționarea Comisiei, în măsura în care acest lucru este compatibil cu alineatele (2) și (3).

Articolul 19

(1) Curtea de Justiție a Uniunii Europene cuprinde Curtea de Justiție, Tribunalul și tribunale specializate. Aceasta asigură respectarea dreptului în interpretarea și aplicarea tratatelor.

Statele membre stabilesc căile de atac necesare pentru a asigura o protecție jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii.

(2) Curtea de Justiție este compusă din câte un judecător pentru fiecare stat membru. Aceasta este asistată de avocați generali.

Tribunalul cuprinde cel puțin un judecător din fiecare stat membru.

Judecătorii și avocații generali ai Curții de Justiție, precum și judecătorii Tribunalului sunt aleși dintre personalitățile care prezintă toate garanțiile de independență și care întrunesc condițiile prevăzute la articolele 253 și 254 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Aceștia sunt numiți de comun acord de către guvernele statelor membre pentru șase ani. Judecătorii și avocații generali care își încheie mandatul pot fi numiți din nou.

(3) Curtea de Justiție a Uniunii Europene hotărăște în conformitate cu tratatele:

- (a) cu privire la acțiunile introduse de un stat membru, de o instituție ori de persoane fizice sau juridice;
- (b) cu titlu preliminar, la solicitarea instanțelor judecătorești naționale, cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea actelor adoptate de instituții;
- (c) în celelalte cazuri prevăzute în tratate.

TITLUL IV

DISPOZIȚII PRIVIND FORMELE DE COOPERARE CONSOLIDATĂ

Articolul 20

(ex-articolele 27 A-27 E, 40-40 B și 43-45 TUE și ex-articolele 11 și 11 A TCE)

(1) Statele membre care doresc să stabilească între ele o formă de cooperare consolidată în cadrul competențelor neexclusive ale Uniunii pot recurge la instituțiile acesteia și își pot exercita aceste competențe prin aplicarea dispozițiilor corespunzătoare ale tratatelor, în limitele și în conformitate cu procedurile prevăzute la prezentul articol, precum și la articolele 326-334 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Formele de cooperare consolidată urmăresc să favorizeze realizarea obiectivelor Uniunii, să apere interesele acesteia și să consolideze procesul său de integrare. Acestea sunt deschise în orice moment tuturor statelor membre, în conformitate cu articolul 328 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(2) Decizia care autorizează o formă de cooperare consolidată se adoptă de Consiliu în ultimă instanță, atunci când acesta stabilește că obiectivele urmărite prin această cooperare nu pot fi atinse într-un termen rezonabil de Uniune, în ansamblul său, și în condițiile în care cel puțin nouă state membre participă la aceasta. Consiliul hotărăște în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 329 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(3) Toți membrii Consiliului pot participa la dezbateri, dar la vot participă numai membrii Consiliului care reprezintă statele membre participante la o formă de cooperare consolidată. Modalitățile de vot sunt prevăzute la articolul 330 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(4) Actele adoptate în cadrul unei forme de cooperare consolidată sunt obligatorii numai pentru statele membre participante. Acestea nu sunt considerate ca fiind *acquis* care trebuie acceptat de statele candidate la aderarea la Uniune.

TITLUL V

DISPOZIȚII GENERALE PRIVIND ACȚIUNEA EXTERNĂ A UNIUNII ȘI DISPOZIȚII SPECIALE PRIVIND POLITICA EXTERNĂ ȘI DE SECURITATE COMUNĂ

CAPITOLUL 1

DISPOZIȚII GENERALE PRIVIND ACȚIUNEA EXTERNĂ A UNIUNII

Articolul 21

(1) Acțiunea Uniunii pe scena internațională are la bază principiile care au inspirat crearea, dezvoltarea și extinderea sa și pe care intenționează să le promoveze în lumea întreagă: democrația, statul de drept, universalitatea și indivizibilitatea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, respectarea demnității umane, principiile egalității și solidarității, precum și respectarea principiilor Cartei Organizației Națiunilor Unite și a dreptului internațional.

Uniunea depune toate eforturile pentru a dezvolta relații și a construi parteneriate cu țările terțe și cu organizațiile internaționale, regionale sau globale care împărtășesc principiile prevăzute la primul paragraf. Aceasta promovează soluții multilaterale pentru problemele comune, în special în cadrul Organizației Națiunilor Unite.

(2) Uniunea definește și desfășoară politici comune și acțiuni și acționează pentru asigurarea unui nivel înalt de cooperare în toate domeniile relațiilor internaționale, în scopul:

(a) apărării valorilor, a intereselor fundamentale, a securității, a independenței și integrității sale;

- (b) consolidării și sprijinirii democrației, a statului de drept, a drepturilor omului și a principiilor dreptului internațional;
 - (c) menținerii păcii, prevenirii conflictelor și consolidării securității internaționale, în conformitate cu scopurile și principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite, precum și cu principiile Actului final de la Helsinki și cu obiectivele Cartei de la Paris, inclusiv cele privind frontierele externe;
 - (d) promovării dezvoltării durabile pe plan economic, social și de mediu a țărilor în curs de dezvoltare, cu scopul primordial de a eradica sărăcia;
 - (e) încurajării integrării tuturor țărilor în economia mondială, inclusiv prin eliminarea treptată a barierelor în calea comerțului internațional;
 - (f) participării la elaborarea unor măsuri internaționale pentru conservarea și îmbunătățirea calității mediului și gestionarea durabilă a resurselor naturale mondiale, în vederea asigurării unei dezvoltări durabile;
 - (g) acordării de asistență populațiilor, țărilor și regiunilor care se confruntă cu dezastre naturale sau provocate de om; și
 - (h) promovării unui sistem internațional bazat pe o cooperare multilaterală mai puternică și pe o bună guvernare globală.
- (3) Uniunea respectă principiile și urmărește obiectivele prevăzute la alineatele (1) și (2) în elaborarea și aplicarea acțiunii sale externe în diferitele domenii reglementate în prezentul titlu și în partea a cincea din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, precum și a aspectelor externe ale celorlalte politici ale sale.

Uniunea asigură coerența între diferitele domenii ale acțiunii sale externe precum și între acestea și celelalte politici ale sale. Consiliul și Comisia, asistate de Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, asigură această coerență și cooperează în acest scop.

Articolul 22

- (1) Pe baza principiilor și a obiectivelor enumerate la articolul 21, Consiliul European identifică interesele și obiectivele strategice ale Uniunii.

Deciziile Consiliului European privind interesele și obiectivele strategice ale Uniunii privesc politica externă și de securitate comună, precum și celelalte domenii ale acțiunii externe a Uniunii. Deciziile pot să privească relațiile Uniunii cu o țară sau o regiune sau pot aborda o anumită tematică. Acestea precizează durata lor și mijloacele care urmează a fi puse la dispoziție de Uniune și statele membre.

Consiliul European hotărăște în unanimitate, la recomandarea Consiliului, adoptată de acesta în conformitate cu normele prevăzute pentru fiecare domeniu în parte. Deciziile Consiliului European sunt puse în aplicare în conformitate cu procedurile prevăzute în tratate.

(2) Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, în domeniul politicii externe și de securitate comune, și Comisia, pentru celelalte domenii ale acțiunii externe, pot prezenta Consiliului propuneri comune.

CAPITOLUL 2

DISPOZIȚII SPECIALE PRIVIND POLITICA EXTERNĂ ȘI DE SECURITATE COMUNĂ

SECȚIUNEA 1

DISPOZIȚII COMUNE

Articolul 23

Acțiunea Uniunii pe scena internațională, în temeiul prezentului capitol, are la bază principiile, urmărește realizarea obiectivelor și se desfășoară în conformitate cu dispozițiile generale prevăzute în capitolul 1.

Articolul 24

(ex-articolul 11 TUE)

(1) Competența Uniunii în materie de politică externă și de securitate comună include toate domeniile politicii externe, precum și toate chestiunile referitoare la securitatea Uniunii, inclusiv la definirea treptată a unei politici de apărare comune care poate conduce la o apărare comună.

Politica externă și de securitate comună face obiectul aplicării unor norme și proceduri speciale. Aceasta este definită și pusă în aplicare de Consiliul European și de Consiliu, hotărând în unanimitate, cu excepția cazului în care tratatele dispun altfel. Adoptarea de acte legislative este exclusă. Politica externă și de securitate comună este pusă în aplicare de Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și de statele membre, în conformitate cu tratatele. Rolurile specifice ale Parlamentului European și Comisiei în acest domeniu sunt definite prin tratate. Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu este competentă cu privire la aceste dispoziții, cu excepția competenței de a controla respectarea articolului 40 din prezentul tratat și de a controla legalitatea anumitor decizii menționate la articolul 275 al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(2) În cadrul principiilor și al obiectivelor acțiunii sale externe, Uniunea desfășoară, definește și pune în aplicare o politică externă și de securitate comună întemeiată pe dezvoltarea solidarității politice reciproce a statelor membre, pe identificarea chestiunilor de interes general și pe realizarea unui grad din ce în ce mai mare de convergență a acțiunilor statelor membre.

(3) Statele membre sprijină activ și fără rezerve politica externă și de securitate a Uniunii, în spiritul loialității și solidarității reciproce și respectă acțiunea Uniunii în acest domeniu.

Statele membre conlucrează pentru consolidarea și dezvoltarea solidarității politice reciproce. Acestea se abțin de la orice acțiune contrară intereselor Uniunii sau care poate dăuna eficienței sale ca forță de coeziune în relațiile internaționale.

Consiliul și Înalțul Reprezentant asigură respectarea acestor principii.

Articolul 25
(ex-articolul 12 TUE)

Uniunea desfășoară politica externă și de securitate comună:

- (a) prin definirea orientărilor generale;
- (b) prin adoptarea deciziilor care definesc:
 - (i) acțiunile care trebuie întreprinse de Uniune;
 - (ii) pozițiile care trebuie luate de Uniune;
 - (iii) modalitățile de punere în aplicare a deciziilor prevăzute la punctele (i) și (ii);și
- (c) prin consolidarea cooperării sistematice dintre statele membre privind orientarea politicii acestora.

Articolul 26
(ex-articolul 13 TUE)

(1) Consiliul European identifică interesele strategice ale Uniunii, stabilește obiectivele și definește orientările generale ale politicii externe și de securitate comune, inclusiv în ceea ce privește chestiunile având implicații în materie de apărare. Acesta adoptă deciziile necesare.

În cazul în care evoluția internațională o impune, președintele Consiliului European convoacă o reuniune extraordinară a Consiliului European pentru a defini liniile strategice ale politicii Uniunii în raport cu această evoluție.

(2) Consiliul elaborează politica externă și de securitate comună și adoptă deciziile necesare pentru definirea și punerea în aplicare a acesteia, pe baza orientărilor generale și a liniilor strategice definite de Consiliul European.

Consiliul și Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate asigură unitatea, coerența și eficiența acțiunii Uniunii.

(3) Politica externă și de securitate comună este pusă în aplicare de Înalțul Reprezentant și de statele membre, utilizând mijloacele naționale și ale Uniunii.

Articolul 27

- (1) Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, care prezidează Consiliul Afaceri Externe, contribuie prin propunerile sale la elaborarea politicii externe și de securitate comune și asigură punerea în aplicare a deciziilor adoptate de Consiliul European și Consiliu.
- (2) Înaltul Reprezentant reprezintă Uniunea în chestiunile referitoare la politica externă și de securitate comună. Acesta desfășoară, în numele Uniunii, dialogul politic cu terții și exprimă poziția Uniunii în cadrul organizațiilor internaționale și al conferințelor internaționale.
- (3) În exercitarea mandatului său, Înaltul Reprezentant al Uniunii este susținut de un serviciu european pentru acțiunea externă. Acest serviciu lucrează în colaborare cu serviciile diplomatice ale statelor membre și este format din funcționarii serviciilor competente ale Secretariatului General al Consiliului și ale Comisiei, precum și din personalul detașat al serviciilor diplomatice naționale. Organizarea și funcționarea serviciului european pentru acțiunea externă se stabilesc prin decizie a Consiliului. Consiliul European hotărăște la propunerea Înaltului Reprezentant, după consultarea Parlamentului European și cu aprobarea Comisiei.

Articolul 28

(ex-articolul 14 TUE)

- (1) În cazul în care o situație internațională impune o acțiune cu caracter operativ din partea Uniunii, Consiliul adoptă deciziile necesare. Acestea stabilesc obiectivele, importanța, mijloacele care trebuie puse la dispoziția Uniunii, condițiile privind punerea lor în aplicare și, dacă este cazul, durata lor.

În cazul în care intervine o schimbare a împrejurărilor care are o incidență clară asupra unei situații care constituie obiectul unei asemenea decizii, Consiliul revizuieste principiile și obiectivele deciziei respective și adoptă deciziile necesare.

- (2) Deciziile menționate la alineatul (1) angajează statele membre în luările lor de poziții și în desfășurarea acțiunilor lor.

- (3) Orice luare de poziție sau acțiune națională avută în vedere în temeiul unei decizii menționate la alineatul (1) face obiectul unei informări din partea statului membru în cauză, într-un termen care să permită, în cazul în care este necesar, realizarea unui acord prealabil în cadrul Consiliului. Obligația informării prelabile nu se aplică în cazul măsurilor care constituie o simplă transpunere în plan intern a deciziilor Consiliului.

- (4) În cazul în care este imperios necesar în raport cu evoluția situației și în absența unei revizuirii a deciziei Consiliului menționate la alineatul (1), statele membre pot lua în regim de urgență măsurile care se impun, ținând seama de obiectivele generale ale deciziei respective. Statul membru care ia asemenea măsuri informează de îndată Consiliul în legătură cu aceasta.

- (5) În cazul unor dificultăți majore privind punerea în aplicare a unei decizii menționate în prezentul articol, orice stat membru sesizează Consiliul, care deliberază și caută soluțiile adecvate. Acestea nu pot să contravină obiectivelor deciziei menționate la alineatul (1) și nu pot dăuna eficienței acesteia.

Articolul 29

(ex-articolul 15 TUE)

Consiliul adoptă decizii care definesc poziția Uniunii într-o anumită chestiune de natură geografică sau tematică. Statele membre asigură conformitatea politicilor lor naționale cu pozițiile Uniunii.

Articolul 30

(ex-articolul 22 TUE)

(1) Orice stat membru sau Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, sau Înalțul Reprezentant cu susținerea Comisiei, poate sesiza Consiliul cu privire la orice chestiune de politică externă și de securitate comună și poate prezenta Consiliului inițiative sau, respectiv, propuneri.

(2) În cazurile în care se impune o decizie rapidă, Înalțul Reprezentant convoacă, fie din oficiu, fie la solicitarea unui stat membru, în termen de patruzeci și opt de ore sau, în caz de necesitate absolută, într-un termen mai scurt, o reuniune extraordinară a Consiliului.

Articolul 31

(ex-articolul 23 TUE)

(1) Deciziile care intră sub incidența prezentului capitol se adoptă de către Consiliul European și de către Consiliu hotărând în unanimitate, cu excepția cazului în care prezentul capitol dispune altfel. Adoptarea de acte legislative este exclusă.

Fiecare membru al Consiliului care se abține de la vot își poate justifica abținerea printr-o declarație oficială, în conformitate cu prezentul alineat. În acest caz, acesta nu are obligația să aplice decizia, dar acceptă faptul că decizia angajează Uniunea. În spiritul solidarității reciproce, statul membru în cauză se abține de la orice acțiune care ar putea intra în conflict sau ar împiedica acțiunea Uniunii întemeiată pe decizia respectivă, iar celelalte state respectă poziția sa. În cazul în care membrii Consiliului care își însoțesc abținerea de o asemenea declarație reprezintă cel puțin o treime din statele membre, întrunind cel puțin o treime din populația Uniunii, decizia nu se adoptă.

(2) Prin derogare de la prevederile alineatului (1), Consiliul hotărăște cu majoritate calificată:

- în cazul în care adoptă o decizie care definește o acțiune sau o poziție a Uniunii, în temeiul unei decizii a Consiliului European privind interesele și obiectivele strategice ale Uniunii, prevăzute la articolul 22 alineatul (1);
- în cazul în care adoptă o decizie privind o acțiune sau o poziție a Uniunii, la propunerea Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate prezentată în urma unei cereri exprese pe care Consiliul European i-a adresat-o din proprie inițiativă, sau la inițiativa Înalțului Reprezentant;

- în cazul în care adoptă orice decizie care pune în aplicare o decizie care definește o acțiune sau o poziție a Uniunii.
- în cazul în care numește un reprezentant special în conformitate cu articolul 33.

În cazul în care un membru al Consiliului declară că, din rațiuni vitale de politică națională pe care le prezintă, are intenția să se opună adoptării unei decizii cu majoritate calificată, nu se trece la vot. Înalțul Reprezentant caută, în strânsă consultare cu statul membru implicat, o soluție acceptabilă pentru acesta. În absența unui rezultat, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate solicita Consiliului European să se pronunțe cu privire la chestiunea în cauză, în vederea adoptării în unanimitate a unei decizii.

- (3) Consiliul European poate adopta, în unanimitate, o decizie care să prevadă că, în alte cazuri decât cele menționate la alineatul (2), Consiliul hotărăște cu majoritate calificată.
- (4) Alineatele (2) și (3) nu se aplică deciziilor cu implicații militare sau în domeniul apărării.
- (5) În ceea ce privește problemele de procedură, Consiliul hotărăște cu majoritatea membrilor săi.

Articolul 32 (ex-articolul 16 TUE)

Statele membre se pun de acord în cadrul Consiliului European și Consiliului în orice chestiune de interes general în domeniul de politică externă și de securitate în vederea definirii unei abordări comune. Înainte de a întreprinde orice acțiune pe scena internațională sau de a-și asuma orice angajament care ar putea leza interesele Uniunii, fiecare stat membru consultă celelalte state în cadrul Consiliului European sau al Consiliului. Statele membre asigură, prin convergența acțiunilor lor, că Uniunea își poate promova interesele și valorile pe scena internațională. Statele membre sunt solidare între ele.

În cazul în care Consiliul European sau Consiliul a definit o abordare comună a Uniunii în înțelesul primului paragraf, Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și miniștrii afacerilor externe ai statelor membre își coordonează activitățile în cadrul Consiliului.

Misiunile diplomatice ale statelor membre și delegațiile Uniunii în țările terțe și în cadrul organizațiilor internaționale cooperează între ele și contribuie la formularea și la punerea în aplicare a abordării comune.

Articolul 33 (ex-articolul 18 TUE)

La propunerea Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Consiliul poate numi un reprezentant special căruia i se conferă un mandat referitor la chestiuni politice speciale. Reprezentantul special își exercită mandatul sub autoritatea Înalțului Reprezentant.

Articolul 34

(ex-articolul 19 TUE)

(1) Statele membre își coordonează acțiunea în cadrul organizațiilor internaționale și cu ocazia conferințelor internaționale. În cadrul acestor instituții, statele membre apără pozițiile Uniunii. Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate asigură organizarea acestei coordonări.

În cadrul organizațiilor internaționale și cu ocazia conferințelor internaționale la care nu participă toate statele membre, statele participante apără pozițiile Uniunii.

(2) În conformitate cu articolul 24 alineatul (3), statele membre reprezentate în cadrul organizațiilor internaționale sau al conferințelor internaționale la care nu participă toate statele membre informează pe cele care nu participă, precum și pe Înalțul Reprezentant, în legătură cu orice problemă de interes comun.

Statele membre care sunt și membre ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite se vor pune de acord și le informează pe deplin pe celelalte state membre, precum și pe Înalțul Reprezentant. Statele membre care sunt membre ale Consiliului de Securitate apără, în exercitarea funcțiilor lor, pozițiile și interesele Uniunii, fără a aduce atingere responsabilităților care le revin în virtutea dispozițiilor Cartei Organizației Națiunilor Unite.

În cazul în care Uniunea a definit o poziție privind o temă aflată pe ordinea de zi a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, statele membre care fac parte din acesta solicită ca Înalțul Reprezentant să fie invitat pentru a prezenta poziția Uniunii.

Articolul 35

(ex-articolul 20 TUE)

Misiunile diplomatice și consulare ale statelor membre și delegațiile Uniunii în țările terțe și la conferințele internaționale, precum și reprezentanții acestora pe lângă organizațiile internaționale, cooperează pentru a asigura respectarea și punerea în aplicare a deciziilor care definesc pozițiile și acțiunile Uniunii adoptate în temeiul prezentului capitol.

Acestea își aprofundează cooperarea prin schimbul de informații și prin evaluări comune.

Acestea contribuie la punerea în aplicare a dreptului la protecție al cetățenilor Uniunii pe teritoriul țărilor terțe, prevăzut la articolul 20 alineatul (2) litera (c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, precum și a măsurilor adoptate pentru punerea în aplicare a articolului 23 din tratatul menționat.

Articolul 36

(ex-articolul 21 TUE)

Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate consultă periodic Parlamentul European cu privire la aspectele principale și la opțiunile fundamentale din domeniul politicii externe și de securitate comune și ale politicii de securitate și apărare comune și îl informează în privința evoluției acestora. Acesta se asigură că punctele de vedere ale Parlamentului European să fie luate în considerare în mod corespunzător. Reprezentanții speciali pot fi implicați în activitatea de informare a Parlamentului European.

Parlamentul European poate adresa întrebări sau formula recomandări Consiliului și Întalului Reprezentant. Parlamentul European organizează de două ori pe an o dezbatere privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a politicii externe și de securitate comune, inclusiv a politicii de securitate și apărare comune.

Articolul 37

(ex-articolul 24 TUE)

Uniunea poate încheia acorduri cu unul sau mai multe state sau organizații internaționale în domeniile care fac obiectul prezentului capitol.

Articolul 38

(ex-articolul 25 TUE)

Fără a aduce atingere articolului 240 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, un Comitet Politic și de Securitate urmărește situația internațională în domeniile care țin de politica externă și de securitate comună și contribuie la definirea politicilor emițând avize adresate Consiliului, la cererea acestuia, a Întalului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, sau din proprie inițiativă. De asemenea, Comitetul supraveghează punerea în aplicare a politicilor convenite, fără a aduce atingere atribuțiilor Întalului Reprezentant.

În cadrul prezentului capitol, Comitetul Politic și de Securitate exercită, sub autoritatea Consiliului și a Întalului Reprezentant, controlul politic și conducerea strategică a operațiilor de gestionare a crizelor prevăzute la articolul 43.

Consiliul poate autoriza Comitetul ca, în vederea unei operații de gestionare a crizei și pe durata acesteia, în conformitate cu cele stabilite de Consiliu, să ia deciziile corespunzătoare de control politic și de conducere strategică a operației.

Articolul 39

În conformitate cu articolul 16 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și prin derogare de la alineatul (2) al acestuia, Consiliul adoptă o decizie de stabilire a normelor privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către statele membre, în exercitarea activităților care fac parte din domeniul de aplicare a prezentului capitol, precum și a normelor privind libera circulație a acestor date. Respectarea acestor norme face obiectul controlului unor autorități independente.

Articolul 40

(ex-articolul 47 TUE)

Punerea în aplicare a politicii externe și de securitate comune nu aduce atingere aplicării procedurilor și domeniului de aplicare corespunzător al atribuțiilor instituțiilor prevăzute în tratate în vederea exercitării competențelor Uniunii prevăzute la articolele 3-6 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

De asemenea, punerea în aplicare a politicilor prevăzute la articolele respective nu aduce atingere aplicării procedurilor și domeniului de aplicare corespunzător al atribuțiilor instituțiilor prevăzute în tratate în vederea exercitării competențelor Uniunii în temeiul prezentului capitol.

Articolul 41

(ex-articolul 28 TUE)

(1) Cheltuielile administrative care revin instituțiilor în temeiul punerii în aplicare a prezentului capitol sunt acoperite din bugetul Uniunii.

(2) Cheltuielile operaționale determinate de punerea în aplicare a prezentului capitol sunt de asemenea acoperite de bugetul Uniunii, cu excepția cheltuielilor legate de operațiile având implicații militare sau din domeniul apărării, precum și în cazurile în care Consiliul adoptă în unanimitate o altă decizie.

În cazul în care o cheltuială nu revine bugetului Uniunii, aceasta se suportă de statele membre în funcție de rata produsului intern brut, cu excepția cazului în care Consiliul, hotărând în unanimitate, decide altfel. În ceea ce privește cheltuielile aferente operațiilor cu implicații militare sau din domeniul apărării, statele membre ai căror reprezentanți în Consiliu au făcut o declarație oficială în temeiul articolului 31 alineatul (1) al doilea paragraf nu sunt obligate să participe financiar la acestea.

(3) Consiliul adoptă o decizie care stabilește procedurile speciale pentru garantarea accesului rapid la alocările din bugetul Uniunii destinate finanțării de urgență a inițiativelor în cadrul politicii externe și de securitate comune, în special la activitățile de pregătire a misiunilor prevăzute la articolul 42 alineatul (1) și la articolul 43. Acesta hotărăște după consultarea Parlamentului European.

Activitățile de pregătire a misiunilor prevăzute la articolul 42 alineatul (1) și la articolul 43, care nu sunt în sarcina bugetului Uniunii, sunt finanțate printr-un fond de lansare, constituit din contribuțiile statelor membre.

Consiliul adoptă cu majoritate calificată, la propunerea Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, deciziile care stabilesc:

- (a) procedura de constituire și de finanțare a fondului de lansare, în special sumele alocate fondului;
- (b) procedura de administrare a fondului de lansare;

(c) procedura de control financiar.

În cazul în care, în conformitate cu articolul 42 alineatul (1) și cu articolul 43, misiunea preconizată nu poate fi pusă în sarcina bugetului Uniunii, Consiliul îl autorizează pe Înalțul Reprezentant să utilizeze acest fond. Înalțul Reprezentant raportează Consiliului cu privire la îndeplinirea acestui mandat.

SECȚIUNEA 2

DISPOZIȚII PRIVIND POLITICA DE SECURITATE ȘI APĂRARE COMUNĂ

Articolul 42

(ex-articolul 17 TUE)

(1) Politica de securitate și apărare comună face parte integrantă din politica externă și de securitate comună. Aceasta asigură Uniunii o capacitate operațională bazată pe mijloace civile și militare. Uniunea poate recurge la acestea în cadrul misiunilor în afara Uniunii pentru a asigura menținerea păcii, prevenirea conflictelor și întărirea securității internaționale, în conformitate cu principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite. Îndeplinirea acestor sarcini se sprijină pe capacitățile furnizate de statele membre.

(2) Politica de securitate și apărare comună include definirea treptată a unei politici de apărare comune a Uniunii. Aceasta va conduce la o apărare comună după ce Consiliul European hotărăște aceasta în unanimitate. În acest caz, Consiliul recomandă statelor membre să adopte o decizie în conformitate cu normele lor constituționale.

Politica Uniunii, în înțelesul prezentei secțiuni, nu aduce atingere caracterului specific al politicii de securitate și de apărare a anumitor state membre, respectă obligațiile care decurg din Tratatul Atlanticului de Nord pentru anumite state membre care consideră că apărarea lor comună se realizează în cadrul Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) și este compatibilă cu politica comună de securitate și de apărare stabilită în cadrul acesteia.

(3) Pentru punerea în aplicare a politicii de securitate și apărare comune, statele membre pun la dispoziția Uniunii capacități civile și militare pentru a contribui la obiectivele definite de Consiliu. Statele membre care constituie în comun forțe multinaționale pot, de asemenea, să le pună la dispoziția politicii de securitate și apărare comune.

Statele membre se angajează să își îmbunătățească treptat capacitățile militare. Agenția din domeniul dezvoltării capacităților de apărare, cercetare, achiziții și armament (denumită în continuare „Agenția Europeană de Apărare”) identifică necesitățile operaționale, promovează măsurile necesare satisfacerii acestora, contribuie la identificarea și, după caz, la punerea în aplicare a oricărei măsuri utile pentru întărirea bazei industriale și tehnologice în sectorul de apărare, participă la definirea unei politici europene în materie de capacități și de armament și sprijină Consiliul în evaluarea îmbunătățirii capacităților militare.

(4) Deciziile referitoare la politica de securitate și apărare comună, inclusiv cele cu privire la lansarea unei misiuni menționate la prezentul articol, se adoptă de Consiliu, care hotărăște în unanimitate, la propunerea Întotului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate sau la inițiativa unui stat membru. Întotul Reprezentant poate propune recurgerea la mijloace naționale, precum și la instrumente ale Uniunii, după caz, împreună cu Comisia.

(5) În cadrul Uniunii, Consiliul poate încredința realizarea unei misiuni unui grup de state membre, în scopul apărării valorilor Uniunii și al servirii intereselor acesteia. Realizarea unei astfel de misiuni este reglementată la articolul 44.

(6) Statele membre care întrunesc cele mai înalte capacități militare și care au subscris unor angajamente mai stricte în materie în vederea realizării celor mai solicitante misiuni stabilesc o cooperare structurată permanentă în cadrul Uniunii. Această cooperare este reglementată la articolul 46. Cooperarea nu aduce atingere dispozițiilor articolului 43.

(7) În cazul în care un stat membru ar face obiectul unei agresiuni armate pe teritoriul său, celelalte state membre sunt obligate să îi acorde ajutor și asistență prin toate mijloacele de care dispun, în conformitate cu articolul 51 din Carta Organizației Națiunilor Unite. Aceasta nu aduce atingere caracterului specific al politicii de securitate și apărare a anumitor state membre.

Angajamentele și cooperarea în acest domeniu sunt conforme cu angajamentele asumate în cadrul Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, care rămâne pentru statele membre ale acestei organizații fundamentul apărării lor colective și cadrul de punere în aplicare a acesteia.

Articolul 43

(1) Misiunile prevăzute la articolul 42 alineatul (1), în cadrul cărora Uniunea poate recurge la mijloace civile și militare, includ acțiunile comune în materie de dezarmare, misiunile umanitare și de evacuare, misiunile de consiliere și de asistență în probleme militare, misiunile de prevenire a conflictelor și de menținere a păcii, misiunile forțelor de luptă pentru gestionarea crizelor, inclusiv misiunile de restabilire a păcii și operațiile de stabilizare după încetarea conflictelor. Toate aceste misiuni pot contribui la combaterea terorismului, inclusiv prin sprijinul acordat țărilor terțe în combaterea terorismului pe teritoriul acestora.

(2) Consiliul adoptă decizii privind misiunile prevăzute la alineatul (1), definind obiectivele și întinderea acestora, precum și condițiile generale de punere în aplicare. Întotul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, sub autoritatea Consiliului și în contact strâns și permanent cu Comitetul Politic și de Securitate, supraveghează coordonarea aspectelor civile și militare ale acestor misiuni.

Articolul 44

(1) În cadrul deciziilor adoptate în conformitate cu articolul 43, Consiliul poate încredința punerea în aplicare a unei misiuni unui grup de state membre care doresc să se angajeze în această misiune și care dispun de capacitățile necesare. Aceste state membre, împreună cu Întotul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, se pun de acord cu privire la gestionarea misiunii.

(2) Statele membre care participă la realizarea misiunii informează periodic Consiliul despre stadiul misiunii, din proprie inițiativă sau la solicitarea altui stat membru. Statele membre participante sesizează imediat Consiliul în cazul în care realizarea misiunii are consecințe majore sau necesită o modificare a obiectivului, a întinderii și a condițiilor misiunii stabilite prin deciziile prevăzute la alineatul (1). În acest caz, Consiliul adoptă deciziile necesare.

Articolul 45

(1) Agenția Europeană de Apărare, menționată la articolul 42 alineatul (3) și aflată sub autoritatea Consiliului, are ca misiune:

- (a) să contribuie la identificarea obiectivelor privind capacitățile militare ale statelor membre și să evalueze respectarea angajamentelor privind capacitățile asumate de statele membre;
- (b) să promoveze armonizarea necesităților operaționale și adoptarea de metode de achiziție performante și compatibile;
- (c) să propună proiecte multilaterale în vederea îndeplinirii obiectivelor în materie de capacități militare și să asigure coordonarea programelor derulate de statele membre și administrarea programelor de cooperare specifică;
- (d) să susțină cercetarea în materie de tehnologie a apărării, să coordoneze și să planifice activitățile de cercetare comune și studierea soluțiilor tehnice care răspund necesităților operaționale viitoare;
- (e) să contribuie la identificarea, și, după caz, la punerea în aplicare a oricărei măsuri utile pentru întărirea bazei industriale și tehnologice a sectorului de apărare și la îmbunătățirea eficienței cheltuielilor militare.

(2) Agenția Europeană de Apărare este deschisă tuturor statelor membre care doresc să participe. Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, adoptă o decizie care definește statutul, sediul și regulamentul de funcționare ale Agenției. Această decizie ține seama de gradul de participare efectivă la activitățile Agenției. În cadrul Agenției se constituie grupuri specifice care reunesc statele membre ce derulează proiecte comune. Agenția își îndeplinește misiunile în colaborare cu Comisia, dacă este necesar.

Articolul 46

(1) Statele membre care doresc să participe la cooperarea structurată permanentă menționată la articolul 42 alineatul (6) și care îndeplinesc criteriile și își asumă angajamentele în materie de capacități militare prevăzute de Protocolul privind cooperarea structurată permanentă își notifică intenția Consiliului și Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate.

(2) În termen de trei luni de la notificarea prevăzută la alineatul (1), Consiliul adoptă o decizie prin care stabilește cooperarea structurată permanentă și adoptă lista statelor membre participante. Consiliul hotărăște cu majoritate calificată, după consultarea Înalțului Reprezentant.

(3) Orice stat membru care, într-un stadiu ulterior, dorește să participe la cooperarea structurată permanentă, notifică intenția sa Consiliului și Înalțului Reprezentant.

Consiliul adoptă o decizie care confirmă participarea statului membru în cauză care respectă criteriile și își asumă angajamentele prevăzute la articolele 1 și 2 din Protocolul privind cooperarea structurată permanentă. Consiliul hotărăște cu majoritate calificată, după consultarea Înalțului Reprezentant. La vot participă numai membrii Consiliului care reprezintă statele membre participante.

Majoritatea calificată se definește în conformitate cu articolul 238 alineatul (3) litera (a) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(4) În cazul în care un stat membru participant nu mai îndeplinește criteriile sau nu își mai poate asuma angajamentele prevăzute la articolele 1 și 2 din Protocolul privind cooperarea structurată permanentă, Consiliul poate adopta o decizie prin care suspendă participarea respectivului stat.

Consiliul hotărăște cu majoritate calificată. La vot participă numai membrii Consiliului care reprezintă statele membre participante, cu excepția statului membru în cauză.

Majoritatea calificată se definește în conformitate cu articolul 238 alineatul (3) litera (a) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(5) În cazul în care un stat membru participant dorește să se retragă din cooperarea structurată permanentă, acesta notifică decizia sa Consiliului, care ia act de faptul că participarea statului în cauză încetează.

(6) Deciziile și recomandările Consiliului luate în cadrul cooperării structurate permanente, altele decât cele prevăzute la alineatele (2)-(5), se adoptă în unanimitate. În înțelesul prezentului alineat, unanimitatea este constituită doar din voturile reprezentanților statelor membre participante.

TITLUL VI

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 47

Uniunea are personalitate juridică.

Articolul 48

(ex-articolul 48 TUE)

(1) Tratatul poate fi modificat în conformitate cu o procedură de revizuire ordinară. De asemenea, acestea pot fi modificate în conformitate cu unele proceduri de revizuire simplificate.

Procedura de revizuire ordinară

(2) Guvernul oricărui stat membru, Parlamentul European sau Comisia poate prezenta Consiliului proiecte de revizuire a tratatelor. Aceste proiecte pot viza, printre altele, fie extinderea, fie reducerea competențelor atribuite Uniunii în cadrul tratatelor. Aceste proiecte se transmit Consiliului European de către Consiliu și se notifică parlamentelor naționale.

(3) În cazul în care Consiliul European, după consultarea Parlamentului European și a Comisiei, adoptă cu majoritate simplă o decizie favorabilă examinării modificărilor propuse, președintele Consiliului European convoacă o Convenție compusă din reprezentanți ai parlamentelor naționale, ai șefilor de stat sau de guvern ai statelor membre, ai Parlamentului European și ai Comisiei. Banca Centrală Europeană este, de asemenea, consultată în cazul modificărilor instituționale în domeniul monetar. Convenția analizează proiectele de revizuire și adoptă prin consens o recomandare adresată Conferinței reprezentanților guvernelor statelor membre prevăzute la alineatul (4).

Consiliul European poate decide cu majoritate simplă, cu aprobarea Parlamentului European, să nu convoace Convenția în cazul în care amploarea modificărilor nu o justifică. În acest ultim caz, Consiliul European stabilește mandatul pentru Conferința reprezentanților guvernelor statelor membre.

(4) În vederea adoptării de comun acord a modificărilor care trebuie aduse tratatelor, președintele Consiliului convoacă o conferință a reprezentanților guvernelor statelor membre.

Modificările intră în vigoare după ce au fost ratificate de toate statele membre în conformitate cu normele lor constituționale.

(5) În cazul în care, la expirarea unui termen de doi ani de la semnarea unui tratat de modificare a tratatelor, patru cincimi din statele membre au ratificat tratatul menționat, iar unul sau mai multe state membre au întâmpinat dificultăți în ratificarea respectivă, Consiliul European se autosesizează cu privire la chestiune.

Proceduri de revizuire simplificate

(6) Guvernul oricărui stat membru, Parlamentul European sau Comisia poate prezenta Consiliului European proiecte de revizuire, integrală sau parțială, a dispozițiilor părții a treia din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, privind politicile și acțiunile interne ale Uniunii.

Consiliul European poate adopta o decizie de modificare, integrală sau parțială, a dispozițiilor părții a treia din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Consiliul European hotărăște în unanimitate, după consultarea Parlamentului European și a Comisiei, precum și a Băncii Centrale Europene, în cazul unor modificări instituționale în domeniul monetar. Această decizie intră în vigoare numai după aprobarea de către statele membre, în conformitate cu normele lor constituționale.

Decizia prevăzută la al doilea paragraf nu poate extinde competențele atribuite Uniunii prin tratate.

(7) În cazul în care dispozițiile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene sau cele ale titlului V din prezentul tratat prevăd că, într-un anumit domeniu sau într-un anumit caz, Consiliul hotărăște în unanimitate, Consiliul European poate adopta o decizie de autorizare a Consiliului de a hotărî cu majoritate calificată în domeniul sau în cazul respectiv. Prezentul paragraf nu se aplică deciziilor care au implicații militare sau în domeniul apărării.

În cazul în care dispozițiile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene prevăd că actele legislative se adoptă de Consiliu în conformitate cu o procedură legislativă specială, Consiliul European poate adopta o decizie de autorizare a adoptării respectivelor acte legislative în conformitate cu procedura legislativă ordinară.

Orice inițiativă luată de Consiliul European pe baza primului sau a celui de-al doilea paragraf se transmite parlamentelor naționale. În cazul opoziției unui parlament național, notificate în termen de șase luni de la această transmitere, decizia menționată la primul sau la al doilea paragraf nu se adoptă. În absența oricărei opoziții, Consiliul European poate adopta respectiva decizie.

Pentru adoptarea deciziilor prevăzute la primul sau la al doilea paragraf, Consiliul European hotărăște în unanimitate, după aprobarea Parlamentului European, care se pronunță cu majoritatea membrilor care îl compun.

Articolul 49

(ex-articolul 49 TUE)

Orice stat european care respectă valorile prevăzute la articolul 2 și care se angajează să le promoveze poate solicita să devină membru al Uniunii. Parlamentul European și parlamentele naționale sunt informate cu privire la această cerere. Statul solicitant adresează cererea sa Consiliului, care se pronunță în unanimitate după consultarea Comisiei și după aprobarea Parlamentului European, care se pronunță cu majoritatea membrilor din care este constituit. Criteriile de eligibilitate aprobate de Consiliul European se iau în considerare.

Condițiile admiterii și adaptările impuse de aceasta tratatelor pe care se întemeiază Uniunea fac obiectul unui acord între statele membre și statul solicitant. Acest acord se supune ratificării de către toate statele contractante, în conformitate cu normele lor constituționale.

Articolul 50

(1) Orice stat membru poate hotărî, în conformitate cu normele sale constituționale, să se retragă din Uniune.

(2) Statul membru care hotărăște să se retragă notifică intenția sa Consiliului European. În baza orientărilor Consiliului European, Uniunea negociază și încheie cu acest stat un acord care stabilește condițiile de retragere, ținând seama de cadrul viitoarelor sale relații cu Uniunea. Acest acord se negociază în conformitate cu articolul 218 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Acesta se încheie în numele Uniunii de către Consiliu, care hotărăște cu majoritate calificată, după aprobarea Parlamentului European.

(3) Tratatul încetează să se aplice statului în cauză de la data intrării în vigoare a acordului de retragere sau, în absența unui astfel de acord, după doi ani de la notificarea prevăzută la alineatul (2), cu excepția cazului în care Consiliul European, în acord cu statul membru în cauză, hotărăște în unanimitate să proroge acest termen.

(4) În înțelesul alineatelor (2) și (3), membrul care reprezintă în cadrul Consiliului European și al Consiliului statul membru care se retrage nu participă nici la dezbaterile și nici la adoptarea deciziilor Consiliului European și ale Consiliului care privesc statul în cauză.

Majoritatea calificată se definește în conformitate cu articolul 238 alineatul (3) litera (b) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(5) În cazul în care statul care s-a retras din Uniune depune o nouă cerere de aderare, această cerere se supune procedurii prevăzute la articolul 49.

Articolul 51

Protocoalele și anexele la tratate fac parte integrantă din acestea.

Articolul 52

(1) Tratatul se aplică Regatului Belgiei, Republicii Bulgaria, Republicii Ceha, Regatului Danemarcei, Republicii Federale Germania, Republicii Estonia, Irlandei, Republicii Elene, Regatului Spaniei, Republicii Franceze, Republicii Italiene, Republicii Cipru, Republicii Letonia, Republicii Lituania, Marelui Ducat al Luxemburgului, Republicii Ungare, Republicii Malta, Regatului Țărilor de Jos, Republicii Austria, Republicii Polone, Republicii Portugheze, României, Republicii Slovenia, Republicii Slovace, Republicii Finlanda, Regatului Suediei și Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

(2) Domeniul de aplicare teritorială a tratatelor este prevăzut la articolul 355 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 53

(ex-articolul 51 TUE)

Prezentul tratat se încheie pe durată nelimitată.

Articolul 54

(ex-articolul 52 TUE)

(1) Prezentul tratat se ratifică de către Înaltele Părți Contractante în conformitate cu normele lor constituționale. Instrumentele de ratificare se depun pe lângă Guvernul Republicii Italiene.

(2) Prezentul tratat intră în vigoare la 1 ianuarie 1993, cu condiția ca toate instrumentele de ratificare să fi fost depuse sau, în caz contrar, în prima zi a lunii care urmează depunerii instrumentului de ratificare de către statul semnatar care îndeplinește ultimul această formalitate.

Articolul 55

(ex-articolul 53 TUE)

(1) Prezentul tratat, redactat în exemplar unic în limbile bulgară, cehă, daneză, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, greacă, irlandeză, italiană, letonă, lituaniană, maghiară, malteză, olandeză, polonă, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă și suedeză, textele redactate în fiecare dintre aceste limbi fiind deopotrivă autentice, se depune în arhivele guvernului Republicii Italiene, care înmânează o copie certificată pentru conformitate fiecăruia dintre guvernele celorlalte state semnatare.

(2) Prezentul tratat poate, de asemenea, să fie tradus în orice altă limbă stabilită de statele membre, dintre cele care, în temeiul normelor lor constituționale, se bucură de statutul de limbă oficială pe întreg teritoriul lor sau doar pe o parte din acesta. Statul membru în cauză pune la dispoziție o copie certificată a acestor traduceri, care va fi depusă în arhivele Consiliului.

DREPT CARE, plenipotențiarilor mai jos menționați semnează prezentul tratat.

Încheiat la Maastricht la șapte februarie una mie nouă sute nouăzeci și doi.

(lista semnatarilor nu este reprodusă)

—

